

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2022, sp. zn. Tpjn 301/2018, ECLI:CZ:NS:2022:TPJN.301.2018.1

Číslo: 3/2022

Právní věta:

I. Léčivé přípravky humánní a léčivé přípravky veterinární určené pro léčebné účely u lidí nebo zvířat nelze považovat za prekursory ve smyslu § 283 odst. 1 a § 286 odst. 1 tr. zákoníku, a to ani v případě, že samy obsahují prekursor (např. efedrin a pseudoefedrin). Přitom není rozhodné, zda takové léčivé přípravky pochází z některého členského státu Evropské unie nebo z třetích zemí.

II. Neoprávněným nakládáním s léčivým přípravkem obsahujícím efedrin nebo pseudoefedrin, zejména jeho použitím k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, lze za splnění dalších podmínek naplnit zákonné znaky skutkové podstaty dokonaného trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku, jeho pokusu podle § 21 tr. zákoníku k § 283 tr. zákoníku nebo přípravy k tomuto trestnému činu podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku k § 283 odst. 2 až 4 tr. zákoníku, popř. účastenství ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k § 283 tr. zákoníku.

Stejně se tato ustanovení uplatní, dojde-li k neoprávněnému dovozu, vývozu a průvozu léčivých přípravků obsahujících efedrin nebo pseudoefedrin za účelem jejich použití ke konkrétní nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek.

Jednání pachatele nelze posoudit jako trestný čin výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku, neboť v těchto případech je trestný čin podle § 286 tr. zákoníku ve vztahu subsidiarity k trestnému činu podle § 283 tr. zákoníku, a je tak vyloučen jednočinný souběh těchto trestných činů.

III. Za „jiný předmět“ určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky než prekursor ve smyslu § 286 tr. zákoníku lze považovat též léčivé přípravky obsahující prekursor (např. efedrin a pseudoefedrin), které pachatel za tímto účelem sobě nebo jinému opatřil anebo přechovával.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.09.2022

Spisová značka: Tpjn 301/2018

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, Prekursor, Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

Předpisy: § 283 tr. zákoníku
§ 286 tr. zákoníku

Druh: Stanoviska

Dotčená rozhodnutí:

Stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2014, [Tpjn 300/2014](#), uveřejněné pod číslem 1/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, popř. dále jen R 1/2015

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#), uveřejněné pod číslem 50/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. [6 Tdo 894/2012](#), uveřejněné pod číslem 75/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2005, sp. zn. [5 Tdo 280/2005](#), uveřejněné pod číslem 1/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. [8 Tdo 463/2010](#), uveřejněné pod číslem 12/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. [15 Tdo 1003/2012](#), uveřejněné pod číslem 44/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [3 Tdo 687/2006](#), uveřejněné pod číslem 18/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. [11 Tdo 811/2015](#), uveřejněné pod číslem 12/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. [3 Tdo 52/2008](#), uveřejněné pod číslem 52/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. [2 To 144/2003](#), uveřejněné pod číslem 19/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. [11 Tdo 461/2017](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2013, sp. zn. [11 Tdo 130/2012](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2017, sp. zn. [11 Tdo 268/2017](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. [11 Tdo 990/2020](#)

Rozsudek SDEU ze dne 5. 2. 2015, ve spojených věcech [C-627/13](#) a [C-2/14](#), Miguel M. a další

Sbírkový text rozhodnutí:

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2022, sp. zn. Tpjn 301/2018, k výkladu znaku „prekursor“ u trestných činů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku a výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku a k posuzování trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nakládání s nimi

I.

Zadání návrhu stanoviska a vymezení problému

1. Předseda Nejvyššího soudu podle § 21 odst. 1 a § 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), a čl. 25 odst. 1 písm. f) jednacího řádu Nejvyššího soudu učinil dne 16. 10. 2018 návrh, pozměněný dne 9. 6. 2021, aby trestní kolegium Nejvyššího soudu podle § 14 odst. 3 zákona o soudech a soudcích a podle čl. 12 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Nejvyššího soudu zaujalo stanovisko k výkladu znaku „prekursor“ u trestných činů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku a výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku a k posuzování trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nakládání s nimi.

2. K návrhu na zaujetí stanoviska přistoupil předseda Nejvyššího soudu s ohledem na závěry vyplývající z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), které sice nebylo na zasedání trestního kolegia Nejvyššího soudu dne 26. 4. 2018 schváleno k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, avšak byl jím pozměněn právní názor vyslovený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#) (uveřejněném pod č. 50/2012 Sb. rozh. tr.), což mohlo rozkolísat stávající rozhodovací praxi, a proto by bylo vhodné, aby trestní kolegium Nejvyššího soudu (dále též jen „trestní kolegium“) v zájmu vyjasnění dané problematiky a jednotného rozhodování soudů zaujalo k výše uvedeným otázkám sjednocující stanovisko. V souvislosti s dalším vývojem rozhodovací činnosti v posuzované oblasti a vzhledem k zásadním výhradám řady připomínkových míst vzneseným v průběhu let 2019 a 2020 k již dříve vypracovanému návrhu stanoviska přistoupil předseda Nejvyššího soudu k pozměnění svého návrhu na zaujetí tohoto stanoviska a k modifikaci vymezených otázek, které má řešit.

3. Impulsem pro návrh na zaujetí stanoviska byl tedy návrh na uveřejnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (materiál pro zasedání trestního kolegia Nejvyššího soudu dne 26. 4. 2018, sp. zn. Et 2/2018, rozhodnutí pod č. 10) s následujícími právními větami:

I. Léčivé přípravky obsahující látky, které by samy o sobě odpovídaly definici pojmu prekursor (např. efedrin nebo pseudoefedrin), s ohledem na změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, provedenou s účinností od 30. 12. 2013 nařízením ze dne 30. 11. 2013 č. 1258/2013, nelze pokládat za prekursor. Tím se mění právní názor obsažený v rozhodnutí uveřejněném pod č. [50/2012-I](#). Sb. rozh. tr.

II. Protože objektivní stránka trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku nepostihuje nedovolené nakládání s přípravky obsahujícími prekursor, ale jen nedovolené nakládání s prekursorem, lze jednání pachatele, který si pouze opatřil nebo přechovával takové léčivé přípravky, za splnění dalších zákonných podmínek posoudit jako trestný čin výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku, neboť jde o „jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu“ ve smyslu v něm

uvedeného zákonného znaku.

III. V případě přeshraničního nakládání s takovými léčivými přípravky (tj. jejich dovoz, vývoz a průvoz přes „vnější“ hranice Evropské unie) se použije ustanovení o trestní odpovědnosti za nedovolené nakládání s prekursory ve smyslu § 283 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí pod č. [50/2012-II](#). Sb. rozh. tr.).

Tímto rozhodnutím mělo dojít ke změně právního názoru obsaženého v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#), publikovaném pod č. 50/2012 Sb. rozh. tr. s následujícími právními větami:

I. Prekursor je definován v čl. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. 2. 2004 o prekursorech drog. Podle této definice se za prekursor považují všechny látky, které jsou uvedeny v příloze I citovaného nařízení včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují, ale i takové látky obsažené v léčivých přípravcích, které jsou sice jinak z této definice vyloučeny, avšak odpovídající látku (prekursor) z nich lze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky.

Extrakcí snadno dostupnými prostředky ve smyslu této definice prekursoru se rozumí např. rozpuštění ve vodě nebo v jiném roztoku, zahřátí nad otevřeným ohněm nebo jiným tepelným zdrojem za použití zcela běžných nástrojů, náčiní či hospodářských zařízení apod. Může tedy jít o běžné úkony jednotlivce či skupiny osob v rámci individuální nebo manufakturní výroby, při nichž dojde k vyloučení nebo jinému oddělení prekursoru, aniž by k tomu bylo nutno použít složitých chemických, laboratorních nebo obdobných náročných postupů.

II. Úpravu dovozu a vývozu (a též zprostředkovatelských činností) prekursoru obsaženou v nařízení Rady (ES) č. 111/2005 ze dne 22. 12. 2004, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi (tj. přímo použitelný předpis Evropských společenství), lze aplikovat jen na jím předpokládané povolené a legální obchodní vztahy, nikoliv však na případy nezákonné distribuce drog včetně prekursorů za účelem toxikomanie. V těchto souvislostech se zásadně použije vnitrostátní právní úprava vztahující se na neoprávněný dovoz, vývoz a průvoz nejen prekursorů, ale i ostatních omamných a psychotropních látek nebo jedů, obsažená v ustanovení § 283 tr. zákoníku.

4. Shora uvedeným usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), evidentně došlo k odklonu od dosavadní rozhodovací praxe v otázce, zda lze považovat za prekursor i léčivý přípravek, který jinak obsahuje prekursor, resp. zda držení takového přípravku naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku.

5. Z odůvodnění výše citovaného usnesení senátu č. 11 trestního kolegia vyplývá, že ke změně judikatury, dosud založené na rozhodnutí publikovaném pod č. [50/2012-I](#). Sb. rozh. tr., vedl tento senát výsledek řízení u Soudního dvora Evropské unie. Nejvyšší soud totiž usnesením ze dne 25. 8. 2016, sp. zn. [11 Tdo 212/2016](#), přerušil řízení a podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie požádal Soudní dvůr Evropské unie o zodpovězení předběžné otázky (poté byla tato věc nově vedena pod sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#)) tohoto znění: Lze léčivé přípravky podle definice stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES, které obsahují „uvedené látky“ stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004, na základě čl. 2 písm. a) tohoto nařízení považovat za vyloučené z jeho působnosti ve smyslu rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve spojených věcech [C-627/13 a C-2/14](#) i poté, co znění uvedeného ustanovení bylo změněno nařízením č. 1258/2013, a s přihlédnutím k tomu, že čl. 2 písm. a) nařízení č. 111/2005, ve znění nařízení č. 1259/2013, léčivé přípravky s obsahem efedrinu a pseudoefedrinu podřizuje režimu nařízení č.

6. Soudní dvůr Evropské unie v usnesení ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), k tomu sdělil následující: „Léčivé přípravky“ ve smyslu čl. 1 bodu 2. směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 6. 11. 2001 č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 31. 3. 2004 č. 2004/27/ES, obsahující „uvedené látky“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013, jako jsou efedrin a pseudoefedrin, jsou vyloučeny z působnosti poslední uvedené nařízení i po vstupu v platnost nařízení č. 1258/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1259/2013, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.

7. Odklon od dosavadní rozhodovací praxe vycházel z toho, že Nejvyšší soud, vázán podle § 9a odst. 4 tr. ř. závazným právním názorem Soudního dvora Evropské unie, v usnesení ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), uzavřel, že pod objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku nelze podřadit nedovolené nakládání s léčivým přípravkem obsahujícím prekursor, ale pouze nedovolené nakládání s prekursorem. Podle názoru Nejvyššího soudu vysloveného v tomtéž usnesení však nedovolené nakládání s přípravkem obsahujícím prekursor může naplňovat skutkovou podstatu trestného činu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy podle § 286 tr. zákoníku, neboť „jiným předmětem určeným k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedy“ může být i léčivý přípravek obsahující prekursor.

8. Dopad usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), které se promítlo v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), podle senátu Nejvyššího soudu též údajně vedl k zavedení dvojkolejnosti při posuzování trestnosti držení těchto látek v závislosti na jejich původu (viz výše právní větu pod bodem III. návrhu na publikaci citovaného usnesení ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek). Vynětí léčivých přípravků obsahujících prekursor ze skupiny „uvedené látky“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013, se má údajně uplatňovat pouze v rámci unijního prostoru, zatímco v případě léčivých přípravků pocházejících ze třetích zemí se naopak uplatní nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 22. 12. 2004 č. 111/2005, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, podle kterého je na přeshraniční (ve smyslu přes vnější hranici Evropské unie) nakládání s léčivými přípravky obsahujícími (pseudo)efedrin nutno nahlížet jako na nedovolené nakládání s prekursorem. Takové jednání je pak postižitelné jako trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku, tj. v podstatě ve shodě s rozhodnutím uveřejněným pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr.

9. Již při projednávání návrhu na uveřejnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), na zasedání trestního kolegia, kromě převažujícího nesouhlasu členů trestního kolegia, k tomu zazněly kritické připomínky ze strany např. Vrchního soudu v Olomouci a Nejvyššího státního zastupitelství, v nichž se poukazovalo na interpretační obtíže související s odlišnou právní kvalifikací nakládání s léčivými prostředky uvnitř hranic Evropské unie na straně jedné a přes její „vnější“ hranice na straně druhé.

10. Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“) rovněž nesouhlasil se závěrem o odlišném posuzování přeshraničního nedovoleného nakládání s léčivými přípravky obsahujícími efedrin (pseudoefedrin). Podle zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, na který odkazuje § 289

odst. 1 tr. zákoníku, jsou totiž prekursory drog tzv. uvedené látky kategorie 1, 2 nebo 3, dále tzv. neuvedené látky ve smyslu přímo použitelných předpisů Evropské unie a pak tzv. výchozí nebo pomocné látky. Nařízení Rady (ES) č. 111/2005 přitom zařazuje léčivé přípravky s obsahem (pseudo)efedrinu do kategorie 4 tzv. uvedených látek. Podle názoru IKSP tedy pod pojem „prekursor“ nelze pro účely trestního práva zařadit tzv. uvedené látky kategorie 4 ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 111/2005. IKSP dále považuje za velmi problematický závěr vyslovený v navazujícím usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. [11 Tdo 461/2017](#), podle kterého lze za určitých okolností (např. při vynětí tablet z obalů, po němž jsou takové tablety z terapeutického hlediska znehodnoceny) považovat léčivé přípravky i nadále za prekursory ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004. Podle názoru IKSP totiž o povaze léčivého přípravku rozhodují léčivé a terapeutické vlastnosti dané látky [podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES], a pokud určitá látka těmito vlastnostmi disponuje, je vždy léčivým přípravkem.

11. Ministerstvo spravedlnosti upozornilo, že při řešení spočívajícím v posuzování léčivého přípravku obsahujícího (pseudo)efedrin jako „jiného přípravku“ podle § 286 tr. zákoníku jde též o problém subsidiarity trestného činu podle § 286 tr. zákoníku vůči trestnému činu podle § 283 tr. zákoníku. Jako příklad sporné situace uvádí případ, kdy pachatel doveze léčivý přípravek obsahující (pseudo)efedrin jako „překupník“. Za „jiný předmět“ podle § 286 tr. zákoníku se v praxi pokládají zejména chemické instrumenty (teploměry, varné baňky apod.), přičemž nakládání s léčivými přípravky obsahujícími (pseudo)efedrin lze považovat za mnohem závažnější jednání. Kriticky se staví i k závěru o dvojím posuzování nakládání s uvedenými přípravky v závislosti na jejich původu a vznáší otázku o možném založení kvalifikační nerovnosti dvou, jinak zcela srovnatelných pachatelů a případném narušení zásady rovnosti. Shodně s IKSP pak Ministerstvo spravedlnosti poukazuje na to, že pod pojem prekursor nelze pro účely trestního práva zařadit tzv. uvedené látky kategorie 4 ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 111/2005. Navíc Ministerstvo spravedlnosti upozornilo, že vymezení prekursorů podle obou nařízení (č. 273/2004 a č. 111/2005) je závazné pouze pro oblast jejich působnosti, mezi něž nepatří oblast trestní odpovědnosti za neoprávněné nakládání s nimi ani související trestní sankce.

12. Za účelem zjištění rozhodovací praxe soudů nižších stupňů v otázce, zda a za jakých skutkových okolností vychází tato praxe z jednoho či z druhého právního názoru (tj. z rozhodnutí uveřejněného pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr., anebo z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#)), popřípadě zda řeší tyto případy jiným způsobem, byli požádáni o spolupráci a o zaslání příslušných rozhodnutí soudů v jejich působnosti všichni předsedové krajských soudů, předseda Městského soudu v Praze a předsedové obou vrchních soudů. Z jimi poskytnutých materiálů bylo zjištěno, že praxe skutečně není jednotná.

13. Tak např. rozsudkem Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 3. 11. 2010, sp. zn. 1 T 157/2010, byla obviněná uznána vinnou trestným činem výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustila kromě jiného tím, že opatřila spoluobviněným k výrobě pervitinu léky Modafen a Nurofen. Naproti tomu rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 8. 2012, sp. zn. 10 T 50/2012, bylo jednání obviněného, který dovezl z Polska 81 balení po 10 ks tablet léku Claritine Active a 58 balení po 8 ks tablet léku Neo Afrin, posouzeno jako trestný čin podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, tedy že dovezl a pro jiného přechovával prekursor a čin spáchal ve větším rozsahu.

14. Soudní praxe při posuzování neoprávněného nakládání s léčivými přípravky byla poté významným způsobem ovlivněna výše citovaným právním názorem vysloveným v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#) (uveřejněném pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr.). V této trestní věci obviněná dovezla do České republiky 100 ks balení léku Sudafed po 12 ks v balení, s celkovým obsahem 72 000 mg pseudoefedrinu, a tedy neoprávněně dovezla prekursor a čin spáchala

ve značném rozsahu. Soudy (Okresní soud v Liberci a Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci) posoudily její jednání podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, s tímto právním názorem se ztotožnil i Nejvyšší soud a jeho zmíněné rozhodnutí bylo uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

15. Po uveřejnění výše uvedeného judikátu došlo k posuzování případů, např. dovozu, nabízení, zprostředkování či opatření léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin, vesměs jako dokonání trestného činu podle § 283 tr. zákoníku s tím, že jde o neoprávněné nakládání s prekursorem. V tomto směru lze poukázat např. na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 1. 2015, sp. zn. 4 To 173/2014, nebo na rozsudek Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 28. 3. 2013, sp. zn. 1 T 41/2013, jímž byla obviněná uznána vinnou dokonáním trestným činem podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku na tom skutkovém podkladě, že v lékárnách zakoupila 22 balení léku Modafen a 30 balení léku Nurofen, vždy po 24 ks tablet, které předala spoluobviněnému za účelem výroby pervitinu, neboť jinému opatřila prekursor. Okresní soud v Liberci rozsudkem ze dne 5. 6. 2017, sp. zn. 4 T 69/2016, posoudil samotný dovoz 5 295 ks tablet léku Cirrus z Polska za účelem výroby pervitinu jako dokonání trestného činu podle § 283 tr. zákoníku. Okresní soud v Rakovníku rozsudkem ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 1 T 112/2018, posoudil jako trestný čin podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku jednání obviněného, který předal spoluobviněnému nejméně 250 krabiček léku Cirrus, s tím, že opatřil jinému prekursor. Též Nejvyšší soud v řadě svých rozhodnutí navázal na rozhodnutí publikované pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr. a např. v usnesení ze dne 28. 5. 2013, sp. zn. [11 Tdo 130/2012](#), zaujal právní názor, že humánní lék Nurofen Stopgrip lze považovat za prekursor.

16. Naproti tomu i poté např. Okresní soud v Prostějově rozsudkem ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. 1 T 61/2014, posoudil jako pokus trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 21 odst. 1 a § 283 odst. 1 tr. zákoníku jednání obviněných spočívající v podstatě v tom, že po předchozí vzájemné domluvě na výrobě pervitinu zakoupili v Polsku léky Sudafed (15 balení po 12 ks tablet) a Cirrus (29 balení po 14 ks tablet), z kterých by bylo možno vyrobit 41 g pervitinu, avšak k výrobě této drogy nedošlo v důsledku policejního zásahu. Současně pak tento soud v odůvodnění svého rozsudku odmítl právní názor obsažený v rozhodnutí pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr., když dospěl k závěru, že léky Sudafed a Cirrus nelze pokládat za prekursor, neboť prekursorem je až pseudoefedrin a tyto léky nesplňují definici prekursoru.

17. K rozkolísání vcelku ustálené aplikační praxe došlo právě v důsledku právního názoru obsaženého v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), opřené o interpretaci usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#) (viz výklad níže). Řada soudů totiž i nadále vycházela (a dosud evidentně vychází) ze závěrů obsažených v rozhodnutí pod č. [50/2012](#) Sb. rozh. tr., a to zejména poté, co Nejvyšší soud usnesením ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. [11 Tdo 461/2017](#), se pokusil modifikovat svůj právní názor vztahující se k posuzování léčivých přípravků (obsahujících efedrin nebo pseudoefedrin) nikoliv jako prekursoru, a to v závislosti na způsobu nakládání s nimi, tedy podle toho, zda jsou ještě (i nadále) použitelné k terapeutickým účelům, či nikoliv (otázka tzv. vyloupaných tablet). Nejsou-li léčivé přípravky použitelné k léčebným účelům (např. s ohledem na jejich vyloupaní z původních obalů, neexistenci příbalového letáku apod.), pak podle tohoto pozdějšího právního názoru Nejvyššího soudu již nešlo o lék, nýbrž o prekursor.

18. V tomto směru jde např. o rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 31. 1. 2018, sp. zn. 4 T 2/2018, jímž bylo jednání obviněného, který ve dvou plastových dózách dovážel z Polska 200 ks vyloupaných tablet léku Galpseud za účelem výroby pervitinu, posouzeno jako nedovolený dovoz prekursoru ve smyslu § 283 tr. zákoníku. Stejně tak obdobné případy kvalifikoval Vrchní soud v Olomouci v rozsudku ze dne 23. 5. 2018, sp. zn. 5 To 27/2018, a Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 18. 6. 2018, sp. zn. 15 To 24/2018. Toto posouzení léčivých přípravků jako prekursoru v závislosti na způsobu nakládání s nimi se tak v soudní praxi mnohdy i nadále uplatňuje, a to např. v

rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 1. 2018, sp. zn. 50 T 8/2017, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2018, sp. zn. 1 To 21/2018, v rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 21. 11. 2019, sp. zn. 16 T 186/2019, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. 10 To 16/2020, a dalších.

19. Naproti tomu např. Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci v rozsudku ze dne 27. 10. 2017, sp. zn. 31 To 363/2017, posoudil čin obviněných spočívající v tom, že dovezli z Polska celkem 1 407 ks tablet léku Cirrus bez originálních obalů a příbalových letáků, jen jako trestný čin podle § 286 odst. 1 tr. zákoníku.

20. Proto v zájmu odstranění zjištěné nejednotnosti ve výkladu a použití ustanovení § 283 a § 286 tr. zákoníku ve vztahu k posouzení léčivých přípravků obsahujících efedrin či pseudoefedrin jako prekursoru a v reakci na rozporné závěry ve výše citovaných rozhodnutích senátů č. 8 a č. 11 trestního kolegia Nejvyššího soudu bylo namíste přistoupit k zaujetí stanoviska trestním kolegiem Nejvyššího soudu.

21. Navíc v této souvislosti je třeba zdůraznit i význam řešení dané problematiky pro jednotný výklad předložených otázek v rámci Evropské unie. Vzhledem ke skutečnosti, že drogová trestná činnost je dlouhodobě páchána s extrateritoriálním přesahem a boj s ní představuje v rovině trestní politiky jeden z klíčových prvků spolupráce členských států Evropské unie, byla otázka nakládání s prekursorů drog (léčivými přípravky obsahujícími prekursor) pojata též ve vztahu k praxi jiných členských států Evropské unie. V daném směru došlo prostřednictvím českého zastoupení Jednotky Evropské unie pro justiční spolupráci (EUROJUST) k položení otázek souvisejících s problematikou prekursorů, pokud jsou takové látky obsaženy v léčivých přípravcích, a s přístupem, který zastávají členské státy Evropské unie, a to i s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie.

22. V rámci daného podnětu (vedeného u jednotky EUROJUST pod ID 50511) byly získané poznatky z celkem 18 členských států Evropské unie a dále od zástupců Norska, Švýcarska a Ukrajiny. Ačkoliv se může jevit problematika prekursorů jako nezávislá na určitých národních lokalitách, je třeba si uvědomit, že v daném kontextu je stěžejní pohled na prekursorů obsažené v léčivých přípravcích, které jsou dostupné běžným uživatelům. Jejich zneužití se potom v drtivé většině případů pojí s výrobou specifických omamných a psychotropních látek, jako je tomu v případě výroby metamfetaminu (pervitinu) z prekursorů efedrinu či pseudoefedrinu. Výskyt této drogy je přitom pro některé státy více příznačný než pro jiné a tato skutečnost se promítla též do jejich praktických zkušeností v trestněprávní rovině.

23. Přes určité dílčí odlišnosti lze celkově konstatovat, že léčivé přípravky obsahující látky, které lze označit za prekursorů, podléhají jistým kontrolním a povolovacím mechanismům. Současně je v rámci Evropské unie samozřejmě upraven trestněprávní postih nedovoleného nakládání s prekursorů. Některé státy poukázaly na nemožnost trestně stíhat (jako tzv. drogové delikty) nakládání s léčivými přípravky obsahujícími prekursorů, pokud neexistuje další poznatek, že tyto slouží (mají sloužit) k výrobě omamných a psychotropních látek. Není však vyloučen postih v rovině přestupkové, případně i trestněprávní, při nakládání s nimi bez příslušného povolení, zejména v podobě nedovoleného dovozu z jiného státu. V souvislosti s tím většina států, resp. státy, které poskytly odpověď na tuto otázku (Rakousko, Portugalsko, Lotyšsko, Řecko, Švédsko, Španělsko, Slovinsko, Finsko, Itálie), nerozlišují mezi tím, zda léčivý přípravek pochází z jiného členského státu Evropské unie či z třetího (nečlenského) státu. Stejně tak zůstává pro většinu států nepodstatné, zda pachatelé při nakládání s léčivými přípravky, které slouží k výrobě drog, s nimi disponují v podobě, v jaké tyto léčivé přípravky legálně získali, nebo zda je např. za účelem snazší přepravy či ztížení identifikace zbavily originálních balení, příbalových letáků apod. Podstatou protiprávního jednání zůstává tedy skutečnost, že pachatel bez příslušného povolení nakládá s takovými léčivými přípravky nikoliv k léčebným účelům.

24. Mezi členskými státy Evropské unie panuje shoda, že v případě zjištění, že tyto léčivé přípravky jsou zneužity k výrobě omamné a psychotropní látky, je takové jednání trestně postižitelné, a to minimálně v podobě pomoci k trestnému činu jejich výroby (Polsko), jeho přípravy (Finsko) či pokusu (Dánsko). Ve stejném duchu se nesla odpověď Spolkové republiky Německo, tedy členského státu Evropské unie, který je velmi úzce provázán s trestnou činností spočívající ve výrobě metamfetaminu, resp. jeho dovozu z České republiky. Spolková republika Německo přitom v minulosti rovněž adresovala Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku, jako tomu bylo v případě České republiky a usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#). Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 5. 2. 2015 ve spojených věcech sp. zn. [C-627/13 a C-2/14](#) dovedil, že články 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog a nařízení Rady (ES) ze dne 22. 12. 2004 č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, musejí být vykládány v tom smyslu, že takový léčivý přípravek, jako je přípravek definovaný v článku 1 bodu 2. směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 6. 11. 2001 č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 12. 12. 2006 č. 1901/2006, nelze kvalifikovat jako „uvedenou látku“, a to i za předpokladu, že obsahuje látku stanovenou v příloze I nařízení č. 273/2004, jakož i v příloze nařízení č. 111/2005, kterou lze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky. Výše uvedené závěry pak vedou německé justiční orgány k posuzování případů, kdy dochází k nakládání s léčivými přípravky obsahujícími efedrin či pseudoefedrin (typicky v situacích, kdy pachatelé nakupují léky ve Spolkové republice Německo, tyto vyváží do České republiky, kde je z nich vyráběn metamfetamin), jako pomoc k trestným činům podle zákona o omamných látkách (Betäubungsmittelgesetz), popřípadě jako přestupky podle zákona o léčivých přípravcích (Arzneimittelgesetz).

25. Lze tak uzavřít, že členské státy Evropské unie sice primárně ve shodě s výše citovanými rozhodnutími Soudního dvora Evropské unie nekriminalizují trestněprávními normami dopadajícími na nedovolenou výrobu omamných a psychotropních látek běžné nakládání s léčivými přípravky obsahujícími látky, které lze označit za prekursory, neboť takový postup by byl v rozporu též s požadavky volného obchodu, resp. pohybu zboží mezi nimi. Avšak současně nevylučují použití těchto norem v případech, kdy z relevantních okolností vyplývá, že pachatel si byl či musel být vědom užití těchto léků k výrobě drogy. Pro většinu států je přitom zcela irelevantní, zda takové léčivé přípravky pocházejí z členského státu Evropské unie či z třetího státu, stejně jako není významná fyzická podoba, v jaké se s nimi nakládá. Z důvodů níže rozvedených se v zásadě ke stejnému výkladu přiklání též toto stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu.

II.

Vyjádření připomínkových míst

26. Trestní kolegium Nejvyššího soudu si před zaujetím stanoviska vyžádalo podle § 21 odst. 3 zákona o soudech a soudcích vyjádření Ministerstva spravedlnosti České republiky, Ministerstva vnitra České republiky, Národní protidrogové centrály, Nejvyššího státního zastupitelství, předsedů vrchních a krajských soudů, právnických fakult univerzit v Praze, v Brně, v Plzni a v Olomouci, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky, České advokátní komory a veřejného ochránce práv.

27. Z oslovených připomínkových míst se k návrhu předloženého stanoviska v zásadě kladně vyjádřilo Nejvyšší státní zastupitelství. Především vyslovilo souhlas s právním názorem, podle něhož léčivé přípravky humánní a veterinární obsahující efedrin a pseudoefedrin nelze v žádném případě pokládat za prekursor, a to bez ohledu na zemi jejich původu, tj. zda pochází z členských států Evropské unie či z třetích států. Rovněž souhlasí s vymezením trestní odpovědnosti za trestný čin podle § 283 tr. zákoníku, popřípadě za pomoc k tomuto trestnému činu, pokud takové léčivé

přípravky byly opatřeny k realizaci záměru, aby z nich byly neoprávněně vyrobeny omamné nebo psychotropní látky. Naproti tomu Nejvyšší státní zastupitelství pokládá za potřebné podrobnější rozpracování problematiky rozlišení trestných činů podle § 283 tr. zákoníku a podle § 286 tr. zákoníku, zejména v souvislosti s činností tzv. překupníků těchto léčiv. Ve vztahu k činnosti tzv. překupníků by bylo vhodné řešit tuto otázku i z hlediska vymezení pojmu „jiný předmět“ ve smyslu § 286 tr. zákoníku.

28. Souhlasné stanovisko k výše uvedeným právním větám vyplývá též z vyjádření Ministerstva vnitra a Národní protidrogové centrály, v nichž se poukazuje na úskalí vymezení pojmu „prekursor“, a to s ohledem na stávající právní úpravu, zejména pak v unijním kontextu. Z hlediska aplikační praxe bude důkazně složité posouzení jednání osob, které prodávají dané léčivé přípravky dalším osobám, přičemž dochází k opakovaným prodejům těchto léčiv, než se dostanou k osobě, která je využije k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek. Jelikož nejde o prekursory, bude zřejmě nutné jejich jednání posoudit jen podle § 286 tr. zákoníku.

29. Z vyjádření Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně je zřejmý souhlas s koncepcí návrhu stanoviska a s výše uvedenými právními větami. Doporučení se týká drobných formulačních úprav a doplnění odůvodnění ohledně trestnosti ve vztahu k tzv. vyloupaným tabletám. Rovněž Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze uplatnila formulační návrhy, a to s ohledem na určitou nepřehlednost, nejasnost a nesrozumitelnost navrhovaných právních vět. Její doporučení na zjednodušení návrhu stanoviska se stalo podkladem zejména pro text právní věty pod bodem I. tohoto stanoviska.

30. Souhlasný názor k návrhu stanoviska vyjádřily Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Vrchní soud v Praze a Krajský soud v Hradci Králové.

31. Výhrady k údajné rozporuplnosti navrhovaných právních vět vznesl Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci. Ten doporučil podstatné zjednodušení právních závěrů v tom smyslu, že léčivé přípravky obsahující efedrin nebo pseudoefedrin nelze pokládat za prekursory, a pokud nedojde alespoň k pokusu výroby pervitinu, nejde o trestný čin podle § 283 tr. zákoníku. Tyto léčivé přípravky však mohou být považovány za „jiný předmět“ určený k výrobě omamné nebo psychotropní látky ve smyslu § 286 tr. zákoníku, přičemž je vyloučen jednočinný souběh trestných činů podle § 283 tr. zákoníku a podle § 286 tr. zákoníku.

III.

Právní rámec posuzované problematiky

32. Právní úprava pojmu „prekursor“ je obsažena především v nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013 (dále též jen „nařízení o prekursorech drog“), a v nařízení Rady (ES) ze dne 22. 12. 2004 č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1259/2013 (dále též jen „nařízení o obchodu s drogami mimo prostor EU“), což jsou přímo použitelné právní předpisy Evropské unie. Tato dvě nařízení vycházejí z Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, přijaté ve Vídni dne 19. 12. 1988, kterou uzavřelo Evropské společenství rozhodnutím Rady (ES) č. 90/611/EHS. Česká právní úprava je obsažena v zákoně č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů, a dále v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Trestněprávní úpravu této problematiky pak obsahuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoník“).

33. Podle čl. 2 preambule nařízení o prekursorech drog požadavky článku 12 Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s prekursory (tj. látkami často používanými při nezákonné výrobě omamných a psychotropních látek) se provádějí při obchodování mezi Evropským společenstvím a třetími zeměmi na základě nařízení Rady (EHS) ze dne 13. 12. 1990 č. 3677/90 o opatřeních, která mají být přijata za účelem zamezení zneužívání určitých látek k nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek [toto nařízení bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 111/2005].

34. Zásadní význam pro úvahy o trestněprávní odpovědnosti v souvislosti s posuzovanou problematikou má vymezení oblasti působnosti v čl. 1 nařízení o prekursorech drog, které stanoví harmonizovaná opatření pro kontrolu a sledování některých látek často používaných při nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek v rámci Evropské unie s cílem zabránit jejich zneužití. Současně toto nařízení vytváří prostor pro vnitrostátní úpravu, a to jak mimotrestní, tak i trestněprávní. Uvedený článek nedoznal novelou [nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013] obsahově podstatnější věcné změny. Podle bodu 4. preambule nařízení ze dne 20. 1. 2013 č. 1258/2013 jde totiž jen o upřesnění definice „uvedené látky“, tj. vymezení látek běžně využívaných při nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek obsažených v příloze I nařízení o prekursorech drog, aniž dochází ke změně ve vymezení pojmu „prekursor drog“. Je ovšem skutečností, že původní text nařízení o prekursorech drog obsahoval současně pojmy „farmaceutické přípravky“ a „léčivé přípravky“, což s ohledem na dikci původního čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog mohlo vést k nejasnostem ohledně dosahu tohoto nařízení ve vztahu ke zmíněným látkám. Ve svém důsledku to vedlo i k takovému výkladu pojmu „prekursor“, jaký je obsažen v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#), uveřejněném pod č. 50/2012 Sb. rozh. tr. Ostatně, jak je uvedeno výše, možnou nejasností výkladu čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog, vyplývající též z různých jazykových verzí překladu tohoto článku, se k předběžné otázce položené Nejvyšším soudem Spolkové republiky Německo zabýval Soudní dvůr Evropské unie (dále též jen „ESD“) v rozsudku ze dne 5. 2. 2015 ve spojených věcech sp. zn. [C-627/13 a C-2/14](#).

35. V ustanovení čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog se určuje, o jaké látky jde, přičemž v původním znění, tj. ve znění před účinností nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013, bylo vymezení „uvedených látek“ takové, že jde o všechny látky uvedené v příloze I, včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují. Nevztahuje se na léčivé přípravky, jak jsou definovány ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 6. 11. 2001 č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, a dále na farmaceutické přípravky, směsi, přírodní produkty a jiné přípravky, ve kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že je nelze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky.

36. Od účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013 text čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog zní (v českém překladu) tak, že „uvedenou látkou“ se rozumí jakákoliv látka uvedená v příloze I, která může být použita k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují, avšak s výjimkou směsí a přírodních produktů, ve kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že tyto uvedené látky nelze snadno použít ani extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky, léčivé přípravky ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES a veterinární léčivé přípravky ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/82/ES.

37. V příloze I nařízení o prekursorech drog jsou mezi „uvedenými látkami“ zařazeny v kategorii 1 mimo jiné efedrin a pseudoefedrin. Z hlediska výkladu pojmu „prekursor“ lze však poukázat i na běžně se vyskytující látky zařazené do kategorie 3 této přílohy I, kde jde např. o toluen, aceton apod.

38. Podle čl. 2 písm. a) nařízení o obchodu s drogami mimo prostor EU se v původním znění „uvedenou látkou“ rozuměla jakákoliv látka uvedená v příloze, včetně směsí a přírodních produktů, které tuto látku obsahují, avšak s výjimkou léčivých přípravků, jak jsou definovány ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES, farmaceutických přípravků, směsí, přírodních produktů a jiných přípravků, v kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že je nelze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky.

39. Ve stávajícím znění (od účinnosti nařízení č. 1259/2013) zní čl. 2 písm. a) nařízení o obchodu s drogami mimo prostor EU tak, že „uvedenou látkou“ se rozumí jakákoliv látka uvedená v příloze, která může být použita k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují, avšak s výjimkou směsí a přírodních produktů, v kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že tyto látky nelze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky, a léčivých přípravků ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES a veterinárních léčivých přípravků ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/82/ES, kromě léčivých přípravků a veterinárních léčivých přípravků zařazených v příloze.

40. V příloze nařízení o obchodu s drogami mimo prostor EU je zavedena nová „kategorie 4“ – léčivé přípravky a veterinární léčivé přípravky obsahující efedrin nebo pseudoefedrin a jejich soli. Lze znovu připomenout, že citované nařízení stanoví pravidla pro sledování obchodu mezi Evropskou unií a třetími státy s některými látkami často používanými při nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek (dále jen „prekursory drog“) s cílem zamezit zneužívání těchto látek. Vztahuje se na dovoz, vývoz a zprostředkovatelskou činnost. Pro účely tohoto stanoviska není zapotřebí se blíže zabývat touto novou kategorií, a to též proto, že chybí v naší vnitrostátní právní úpravě.

41. Právní úprava pojmu „léčivý přípravek“ je obsažena ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků a podle čl. 1 bodu 2 tohoto kodexu se léčivým přípravkem rozumí jakákoliv látka nebo kombinace látek určená k léčení nebo předcházení nemoci u lidí. Za léčivý přípravek se rovněž považuje jakákoliv látka nebo kombinace látek, které lze podat lidem za účelem stanovení lékařské diagnózy nebo k obnově, úpravě či ovlivnění fyziologických funkcí u lidí. V další směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/82/ES o kodexu Společenství týkajícím se veterinárních léčivých přípravků je v čl. 1 bodu 2 uvedeno, že veterinárním léčivým přípravkem se rozumí jakákoliv látka nebo kombinace látek určená k léčení nebo předcházení nemoci u zvířat. Za veterinární léčivý přípravek se rovněž považuje jakákoliv látka nebo kombinace látek, které lze podat zvířatům za účelem stanovení lékařské diagnózy nebo k obnově, úpravě či ovlivnění fyziologických funkcí u zvířat.

42. Naše vnitrostátní právní úprava odkazuje především na shora uvedené přímo použitelné předpisy Evropské unie (viz § 1 zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů, § 1 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Podle § 1 písm. a) zákona o prekursorech drog tento zákon upravuje některé povinnosti podnikajících fyzických osob, právnických osob a orgánů státní správy, které se zabývají nebo se hodlají zabývat činností s uvedenou látkou kategorie 1, 2 nebo 3, s neuvedenou látkou nebo s výchozí nebo pomocnou látkou (dále jen „prekursor drog“). Podle § 34 zákona o prekursorech drog při činnosti s léčivým přípravkem, který obsahuje uvedenou látku kategorie 1, se postupuje podle zákona upravujícího zacházení s omamnými a psychotropními látkami. V § 53 zákona o prekursorech drog je pak zmocnění pro vládu, aby svým nařízením stanovila seznam výchozích a pomocných látek a jejich roční množstevní limity. Podle aktuálního znění nařízení vlády vydaného na základě tohoto zmocnění (nařízení vlády č. 458/2013 Sb.) obsahuje tento seznam dvě položky, a to 1,4- Butandiol a Gama - butyrolakton.

43. Podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých

zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje tento zákon zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku, s přípravky obsahujícími návykovou látku a uvedenou látku kategorie 1 podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího prekursorů drog (dále jen „uvedená látka kategorie 1“) a s léčivými přípravky obsahujícími uvedenou látku kategorie 1, jejich vývoz, dovoz a tranzitní operace s nimi. V § 3 odst. 1, 2 zákona o návykových látkách je upraveno zacházení s návykovými látkami (např. jejich výzkum, výroba, skladování, koupě, prodej) na základě povolení k zacházení vydaného příslušnými orgány státní správy nebo podle § 5 zákona o návykových látkách i bez takového povolení (např. pro provoz lékárny, pro poskytování zdravotnických služeb). Pro účely tohoto zákona se podle § 2 písm. a) zákona o návykových látkách rozumí návykovými látkami omamné a psychotropní látky (dále též jen „OPL“) a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek vydaného na základě zmocnění v § 44c odst. 1 zákona o návykových látkách (nařízení vlády č. 463/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů). V přílohách zákona o návykových látkách se rovněž odkazuje na mezinárodní dokumenty vymezující OPL. Jde o Jednotnou úmluvu o omamných látkách (vyhlášenou pod č. 47/1965 Sb.) a Úmluvu o psychotropních látkách (vyhlášenou pod č. 62/1989 Sb.). Lze připomenout, že léčivé přípravky obsahující efedrin nebo pseudoefedrin se zpravidla používají k výrobě metamfetaminu, který je jako psychotropní látka uveden v seznamu II v příloze k Úmluvě o psychotropních látkách.

44. Pro účely zákona o návykových látkách je v něm vymezen též pojem „přípravek“, jímž se rozumí roztok nebo směs v jakémkoli fyzikálním stavu obsahující návykovou látku nebo návykovou látku a uvedenou látku kategorie 1 nebo léčivý přípravek obsahující uvedenou látku kategorie 1. K tomu lze poznamenat, že pro účely tohoto stanoviska nemají význam změny těchto ustanovení provedené zákony č. 366/2021 Sb. a č. 417/2021 Sb., které se týkají výhradně jen konopí.

45. Pojem „léčivý přípravek“ je definován v zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který zapracovává přímo použitelné předpisy Evropské unie [tj. směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkající se humánních léčivých přípravků a směrnici Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2001/82/ES o kodexu Společenství týkající se veterinárních léčivých přípravků] a v návaznosti na ně upravuje určité otázky zde vymezené. Definici léčivého přípravku obsahuje ustanovení § 2 odst. 1 zákona o léčivech, podle něhož se léčivým přípravkem rozumí a) látka nebo kombinace látek prezentovaná s tím, že má léčebné nebo preventivní vlastnosti v případě onemocnění lidí nebo zvířat, nebo b) látka nebo kombinace látek, kterou lze použít u lidí nebo podat lidem, nebo použít u zvířat či podat zvířatům, a to buď za účelem obnovy, úpravy či ovlivnění fyziologických funkcí prostřednictvím farmakologického, imunologického nebo metabolického účinku, nebo za účelem stanovení lékařské diagnózy. V § 2 odst. 2 zákona o léčivech je pak pod písmeny a) až q) velmi podrobně uvedeno, co je léčivým přípravkem. Pro potřeby tohoto stanoviska postačí uvést definici obsaženou pod písm. a), tedy, že léčivými přípravky jsou humánní léčivé přípravky určené pro použití u lidí nebo podání lidem. Podle § 2 odst. 3 zákona o léčivech se látkou rozumí jakákoli látka bez ohledu na její původ, který může být a) lidský, například lidská krev, její složky a přípravky z lidské krve, b) živočišný, například mikroorganismy, toxiny, celí živočichové, části orgánů, živočišné sekrety, extrakty nebo přípravky z krve, c) rostlinný, nebo d) chemický. Podle § 2 odst. 4 zákona o léčivech se za látku podle § 2 odst. 3 zákona o léčivech považuje zejména a) léčivá látka, kterou se rozumí jakákoliv látka nebo směs látek určená k použití při výrobě nebo přípravě léčivého přípravku, která se po použití při této výrobě nebo přípravě stane účinnou složkou léčivého přípravku určenou k vyvinutí farmakologického, imunologického nebo metabolického účinku za účelem obnovy, úpravy nebo ovlivnění fyziologických funkcí anebo ke stanovení lékařské diagnózy, b) pomocná látka, kterou se rozumí jakákoli složka léčivého přípravku, která není léčivou látkou nebo obalovým materiálem. Podle § 5 odst. 11 zákona o léčivech se zneužitím léčivých přípravků pro účely tohoto zákona rozumí úmyslné nadměrné užívání léčivých přípravků nebo

úmyslné užívání léčivých přípravků způsobem, který je v rozporu s určeným účelem použití, a to případně i po jejich dalším zpracování, doprovázené škodlivými účinky na organismus, včetně škodlivých účinků na jeho psychiku. Podle § 5 odst. 16 zákona o léčivech se výrobou léčivé látky pro účely tohoto zákona, jde-li o její použití v hodnocených humánních léčivých přípravcích nebo ve veterinárních léčivých přípravcích, rozumí jakýkoli úplný nebo částečný úkon převzetí materiálu, výroby, balení, přebalování, označování, přeznačování, kontroly jakosti nebo propouštění léčivé látky, jakož i související kontrola. Vymezení toho, co se rozumí výrobou léčivé látky, jde-li o její použití v humánních léčivých přípravcích, stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie upravující správnou výrobní praxi pro léčivé látky (nařízení Komise Evropské unie v přenesené pravomoci č. 1252/2014).

46. Na mimotrestní právní úpravu odkazuje § 289 odst. 1 tr. zákoníku, podle něhož zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek.

47. Trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku spáchá, kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed. Za to bude potrestán odnětím svobody na 1 rok až 5 let nebo peněžitým trestem.

48. Trestný čin výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 odst. 1 tr. zákoníku spáchá, kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu. Za to bude potrestán odnětím svobody až na 5 let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

IV.

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu

49. Po zvážení výše uvedeného, jakož i názorů připomínkových míst, trestní kolegium Nejvyššího soudu k odůvodnění jednotlivých právních vět tohoto stanoviska uvádí následující.

K právní větě pod bodem I.

50. Klíčovým pojmem, kterým bylo nutné se zabývat a provést jeho výklad, je pojem „prekursor“, jak to ostatně vyplývá i ze zadání návrhu stanoviska. Jak již bylo výše uvedeno, v české právní úpravě není tento pojem výslovně definován. Právní úprava tak vychází z již citovaného nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013, a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, což jsou přímo použitelné právní předpisy Evropské unie. Tato dvě nařízení vycházejí z Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, přijaté ve Vídni dne 19. 12. 1988, kterou uzavřelo Evropské společenství rozhodnutím Rady (ES) č. 90/611/EHS. Česká právní úprava v návaznosti na výše uvedené evropské předpisy vymezuje pojem „prekursor“ v § 1 písm. a) zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů, dále pak v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a z hlediska trestněprávního je tento pojem jako zákonný znak skutkové podstaty příslušných trestných činů obsažen v trestním zákoníku.

51. Obecný význam pojmu „prekursor“, popřípadě „prekursor drog“ lze vymezit jako „předchůdce“,

tj. výchozí látku, která předchází vytvoření jiné látky. V kontextu trestního práva se tímto pojmem označují látky používané k výrobě drog, tedy látky použitelné k výrobě OPL uvedené ve výše citovaných předpisech Evropské unie. V ustanovení čl. 2 preambule nařízení o prekursorech drog je uvedeno, že prekursory jsou látky často používané při nezákonné výrobě omamných a psychotropních látek. Lze znovu podotknout, že podle čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog (v nyní platném znění a v českém překladu) se „uvedenou látkou“, tedy prekursorem, rozumí jakákoliv látka uvedená v příloze I k citovanému nařízení, která může být použita k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují, avšak s výjimkou směsí a přírodních produktů, v kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že tyto uvedené látky nelze snadno použít ani extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky, léčivé přípravky ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES a veterinární léčivé přípravky ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/82/ES.

52. V českém právním řádu je vymezení pojmu „prekursor“ provedeno poměrně neurčitě, když nejprve § 289 odst. 1 tr. zákoníku uvádí, že zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku a prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek. V § 1 písm. a) zákona o prekursorech drog je uvedeno, že tento zákon upravuje některé povinnosti podnikajících fyzických osob, právnických osob a orgánů státní správy, které se zabývají nebo se hodlají zabývat činností s uvedenou látkou kategorie 1, 2 nebo 3, s neuvedenou látkou nebo s výchozí nebo pomocnou látkou (dále jen „prekursor drog“). A konečně v § 1 odst. 1 písm. b) zákona o návykových látkách se uvádí, že tento zákon upravuje zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku, s přípravky obsahujícími návykovou látku a uvedenou látku kategorie 1 podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího prekursory drog (dále jen „uvedená látka kategorie 1“) a léčivými přípravky obsahujícími uvedenou látku kategorie 1, jejich vývoz, dovoz a tranzitní operace s nimi.

53. S ohledem na neurčitost vymezení pojmu „prekursor drog“ v českém právním řádu se v tomto stanovisku vychází z definice obsažené v čl. 2 preambule nařízení o prekursorech drog a v čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog, v novelizovaném znění. Lze tedy shrnout, že za prekursory obecně je možno označit látky často používané při nezákonné výrobě omamných a psychotropních látek. Konkrétně jde o jakékoliv látky taxativně uvedené v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013, které mohou být použity k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek (typicky efedrin a pseudoefedrin). Prekursorem mohou být i směsi a přírodní produkty, v kterých jsou uvedené látky obsaženy tak, že je lze snadno použít či extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky. Touto extrakcí se rozumí běžné úkony v rámci výroby, při níž dojde k vyloučení nebo jinému oddělení prekursoru, aniž by k tomu bylo nutno použít složitých chemických, laboratorních nebo obdobných náročných postupů (např. rozpuštění ve vodě nebo v jiné kapalině, zahřátí nad otevřeným ohněm nebo jiným tepelným zdrojem) a za použití běžných nástrojů, náčiní, apod.

54. Z hlediska právní úpravy Evropské unie je třeba zdůraznit, že jejím předmětem v citovaných nařízeních jsou opatření pro kontrolu a sledování některých látek často používaných při nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek v rámci Evropské unie s cílem zabránit jejich zneužití (čl. 1 nařízení o prekursorech drog), popřípadě stanovení pravidel pro sledování obchodu mezi Evropskou unií a třetími státy s některými látkami často používanými při nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek (dále jen „prekursory drog“) s cílem zamezit zneužívání těchto látek (nařízení o obchodu s drogami mimo prostor EU), přičemž tato ustanovení nemají bezprostřední dopad na trestněprávní posuzování nedovoleného nakládání s těmito látkami, ale vytváří jen prostor pro vnitrostátní úpravu, včetně úpravy trestněprávní. Je nutno již na tomto místě

zdůraznit, že unijní úprava, jak byla výše citována a na kterou navazuje vnitrostátní vymezení pojmu „prekursor“, nepokládá (a ani nikdy předtím nepokládala) léčivé přípravky jako takové za prekursor.

55. Stěžejní částí tohoto stanoviska, vyplývající z jeho zadání, je posouzení trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nedovoleného nakládání s nimi. Nejprve však bylo nutné zabývat se pojmem těchto „léčivých přípravků“ ve vztahu k pojmu „prekursor“.

56. Právní úprava pojmu „léčivý přípravek“ a „veterinární léčivý přípravek“ je obsažena především v již citovaných směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2001/83/ES a č. 2001/82/ES. Česká právní úprava pojmu „léčivý přípravek“ je obsažena ve výše zmíněném ustanovení § 2 zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Pro potřeby tohoto stanoviska postačí znovu připomenout definici uvedenou pod písmenem a) tohoto ustanovení – tedy, že léčivými přípravky jsou humánní léčivé přípravky určené pro použití u lidí nebo podání lidem.

57. Pokud jde o možné posouzení léčivých přípravků jako prekursorů, tak čl. 2 písm. a) nařízení o prekursorech drog (v novelizovaném znění) zřetelně zařazuje humánní léčivé přípravky a veterinární léčivé přípravky do výjimek z obecného pravidla, že se prekursorem rozumí jakákoliv látka uvedená v příloze I (např. efedrin a pseudoefedrin), která může být použita k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, včetně směsí a přírodních produktů, které tyto látky obsahují, a to bez ohledu na to, zda lze tyto látky z léčivých přípravků snadno extrahovat. Jinou otázkou je jejich zneužití k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky či k jinému nedovolenému nakládání s nimi, ale samotný léčivý přípravek nelze považovat za prekursor. V tomto směru trestní kolegium Nejvyššího soudu v zásadě souhlasí s právním názorem obsaženým v první právní větě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), navrhovaného k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, podle něhož léčivé přípravky obsahující látky, které by samy o sobě odpovídaly definici pojmu „prekursor“ (např. efedrin nebo pseudoefedrin), s ohledem na změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, provedenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 30. 11. 2013 č. 1258/2013, nelze pokládat za prekursor. Tím se mění právní názor obsažený v rozhodnutí uveřejněném pod č. [50/2012-L](#) Sb. rozh. tr. Tento závěr však Nejvyšší soud v citovaném usnesení nesprávně vázal na údajnou změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, provedenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 30. 11. 2013 č. 1258/2013, když naopak tato novelizace jen potvrdila stávající úpravu, že léčivé přípravky obsahující např. efedrin nebo pseudoefedrin nelze pokládat za prekursor.

58. K otázce, zda došlo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), k odklonu od dosavadní rozhodovací praxe, je potřebné ještě uvést, že byt toto rozhodnutí obsahuje jinak správný závěr o povaze léčivých přípravků, jeho odůvodnění s poukazem na změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 (viz výše) neobstojí. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí totiž vycházel z chybného vyhodnocení usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), když měl za to, že se tímto rozhodnutím potvrzuje změna postoje orgánů Evropské unie k léčivým přípravkům obsahujícím efedrin a pseudoefedrin, které měly být nově, tj. po novele nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, provedené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 30. 11. 2013 č. 1258/2013, vyloučeny z působnosti tohoto předpisu, a tím Nejvyšší soud odůvodnil změnu dosavadní judikatury ohledně posuzování těchto léčivých přípravků opírající se dříve o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1363/2011](#) (publikované pod č. 50/2012 Sb. rozh. tr.).

59. Toto chybné vyhodnocení bylo zčásti zapříčiněno i překladatelskou nepřesností části výroku citovaného usnesení Soudního dvora Evropské unie v české verzi překladu, když bylo uvedeno: „Léčivé přípravky“ ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 6.

11. 2001 č. 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 31. 3. 2004 č. 2004/27/ES, obsahující „uvedené látky“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 11. 2. 2004 č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1258/2013, jako jsou efedrin a pseudoefedrin, jsou vyloučeny z působnosti posledně uvedeného nařízení i po vstupu v platnost tohoto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 11. 2013 č. 1259/2013, kterým se mění nařízení Rady (ES) ze dne 22. 12. 2004 č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.

60. Jde tedy o písmeno „i“ v textu („... jsou vyloučeny z působnosti posledně uvedeného nařízení i po vstupu v platnost nařízení č. 1258/2013 ...“), které bylo v kontextu celého rozhodnutí přehlédnuto, a text usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), vyzněl tak, že „léčivé přípravky ... jsou tak (rozuměj ‚nově‘) vyloučeny ... po vstupu v platnost nařízení č. 1258/2013 z jeho působnosti ...“.

61. Pro potřeby tohoto stanoviska byla oddělením analytiky a srovnávacího práva Nejvyššího soudu provedena analýza výkladu zmíněné věty v dalších relevantních jazykových mutacích a bylo zjištěno, že v anglické, německé a francouzské jazykové verzi tohoto výroku přeložené do českého jazyka nebylo použito písmeno „i“, ale slovo „zůstávají“, tedy že léčivé přípravky ... obsahující „uvedené látky“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení č. 273/2004, jako jsou efedrin a pseudoefedrin, zůstávají vyloučeny z působnosti nařízení č. 273/2004 po vstupu v platnost nařízení č. 1258/2013 a nařízení č. 1259/2013.

62. Tím výrok zmíněného rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie nabývá zcela jiného významu, než který mu přisuzoval senát č. 11 Nejvyššího soudu ve shora citovaném usnesení, a to takového, že Soudní dvůr Evropské unie neshledal důvod k žádné změně podstaty původního nařízení, že tedy považoval tyto léčivé přípravky za vyloučené z působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog vždy, ať již před jeho novelizací, tak i po ní.

63. Jak už bylo výše naznačeno, jedním z důvodů nejasností výkladu čl. 2 písm. a) nařízení č. 273/2004 o prekursorech drog byl nejednotný překlad tohoto ustanovení, jak na to poukázal též ESD v rozsudku ve spojených věcech vedených pod sp. zn. [C-627/13 a C-2/14](#) s tím, že v případě rozdílu mezi různými jazykovými verzemi nelze žádné z nich přiznat přednostní povahu, ale je třeba vycházet z kontextu tohoto ustanovení a cílů sledovaných touto právní úpravou (viz body 45. až 49. rozsudku). Ve srovnání s některými jinými překlady (např. slovenskou či francouzskou jazykovou verzí) může být gramatická konstrukce české jazykové verze zavádějící ponecháním výjimky v podobě „léčivé přípravky“ v návaznosti na předchozí text v prvním pádu, zatímco při správném použití pádu druhého, tj. „léčivých přípravků“, by bylo evidentní, že dané ustanovení obsahuje tři kategorie výjimek, a to: 1. směsi a přírodní produkty, které sice obsahují látky uvedené v příloze I, které však nelze snadno použít ani extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky; 2. léčivé přípravky a 3. veterinární přípravky. Proto v již uvedeném rozsudku ESD (vydaném před novelizací nařízení č. 273/2004) zaujal právní názor, podle něhož „... léčivý přípravek ... nelze jako takový kvalifikovat jako ‚uvedenou látku‘, a to i za předpokladu, že obsahuje látku stanovenou v příloze I nařízení č. 273/2004 ... kterou lze snadno použít nebo extrahovat snadno dostupnými nebo hospodárnými prostředky“. Shodně se pak ESD vyjádřil k předběžné otázce Nejvyššího soudu České republiky ve věci vedené pod sp. zn. [C-497/16](#), přičemž jeho rozhodnutí bylo učiněno již ve vztahu k novelizaci tohoto ustanovení nařízením č. 1258/2013.

64. Ze zprávy oddělení analytiky a srovnávacího práva Nejvyššího soudu ke zjištění skutečností, zda v období od 2. 3. 2017 (kdy bylo vydáno rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci vedené pod sp. zn. [C-497/16](#)) nedošlo ke změně unijní právní úpravy v této oblasti [nařízení Evropského

parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení č. 1258/2013, respektive nařízení Rady (ES) č. 111/2005, ve znění nařízení č. 1259/2013] a zda se posuzovanou problematikou nezabýval Soudní dvůr Evropské unie, kromě rozhodnutí ve věci předběžné otázky položené Nejvyšším soudem a projednávané pod sp. zn. [C-497/16](#), v nějakých dalších svých rozhodnutích, vyplývá, že v období od 20. 11. 2013, kdy byla přijata nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, nedošlo k žádné relevantní změně unijního práva dotýkající se definice pojmu „prekursor“ jak v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004, tak v nařízení Rady (ES) č. 111/2005, a dále, že posuzovanou problematikou se od usnesení ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), Soudní dvůr Evropské unie ve svých rozhodnutích nezabýval. Pro úplnost lze dodat, že k řešenému problému se nevztahuje rozhodnutí o předběžné otázce ve věci vedené u ESD pod sp. zn. [C-806/21](#), s níž se na ESD obrátilo Nizozemsko.

65. Nejvyšší soud (senát č. 11) ve zmíněném rozhodnutí, které je jinak východiskem pro zaujetí tohoto stanoviska, též nesprávně dovodil, že dopad usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), měl spočívat nejen ve změně rozhodovací praxe v otázce trestněprávní kvalifikace držení léčivých přípravků obsahujících prekursor (a neoprávněného nakládání s nimi), nýbrž též v údajném zavedení dvojkolejnosti při posuzování trestnosti držení těchto látek (neoprávněného nakládání s nimi) v závislosti na jejich původu. Vynětí léčivých přípravků obsahujících prekursor ze skupiny „vedené látky“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013, se totiž podle názoru senátu č. 11 trestního kolegia mělo uplatnit pouze v rámci vnitrouniijního prostoru, avšak v případě léčivých přípravků pocházejících z třetích států se naopak mělo uplatnit nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, podle kterého je na přeshraniční (ve smyslu přes vnější hranici Evropské unie) nakládání s takovými léčivými přípravky obsahujícími pseudoefedrin nebo efedrin nutno nahlížet jako na nedovolené nakládání s prekursorem a takové jednání je podle názoru senátu č. 11 trestního kolegia postižitelné jako trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku.

66. Pokud jde o deklarované zavedení dvojkolejnosti při posuzování trestnosti držení daných látek v závislosti na jejich původu, bylo pro potvrzení či vyvrácení tohoto názoru důležité posoudit skutečný smysl a význam nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013, a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013.

67. V případě prvně zmíněného nařízení (č. 273/2004, ve znění nařízení č. 1258/2013) je jeho cílem harmonizovaná kontrola obchodu s prekursory drog a zabránění jejich zneužití při nedovolené výrobě syntetických drog a psychotropních látek. Důvodem vyloučení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin z jeho působnosti bylo umožnit bezproblémové legální obchodování s léky a léčivými přípravky v rámci volného pohybu tohoto zboží mezi jednotlivými státy Evropské unie. Dojde-li však k protiprávnímu použití léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin, zejména tedy k nedovolené výrobě drog z těchto přípravků nebo k jejich neoprávněnému dovozu, vývozu a průvozu, neuplatní se výše uvedené „obchodní“ hledisko, ale hledisko trestněprávní, přičemž právní úprava trestnosti držení těchto látek a nakládání s nimi je ponechána zcela v kompetenci jednotlivých států Evropské unie.

68. Smyslem výslovného uvedení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin v novelizovaném znění dalšího výše označeného nařízení (č. 111/2005, ve znění nařízení č. 1259/2013) bylo toliko posílení kontroly obchodování s nimi mezi Evropskou unií a třetími státy, tedy posílení

kontroly pohybu léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin, které jsou vyváženy z celního území Evropské unie nebo jím procházejí, aniž tím bude narušen zákonný obchod, aby se tak více zabránilo jejich zneužívání pro nedovolenou výrobu omamných nebo psychotropních látek, protože léčivé přípravky obsahující tyto dvě látky jsou zneužívány pro nedovolenou výrobu drog mimo Evropskou unii. Ostatně i z tohoto důvodu jsou zmíněné látky výslovně zařazeny do přílohy citovaného nařízení („Kategorie 4“). Jak již bylo výše uvedeno, touto změnou se není třeba blíže zabývat, když vnitrostátní zákonodárce tuto kategorii do našeho právního řádu nepřevzal.

69. Z trestněprávního hlediska však nelze dovést, že by snad tato dvě nařízení mohla zakládat nerovnost či dvojkolejnost ve vyvozování trestní odpovědnosti ve vztahu k léčivým přípravkům obsahujícím efedrin (pseudoefedrin). V obou případech, tj. jak vnitrounijního, tak mimounijního neoprávněného nakládání s léčivými přípravky obsahujícími látky, které odpovídají definici pojmu prekursor (např. efedrin nebo pseudoefedrin), se mohou uplatnit stejná vnitrostátní ustanovení o trestní odpovědnosti.

70. Ze všech výše uvedených důvodů tedy bylo možné dojít k závěrům uvedeným v první právní větě tohoto stanoviska, a to, že léčivé přípravky obsahující efedrin a pseudoefedrin jsou vyloučeny z působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013. Důvodem vyloučení těchto přípravků z působnosti citovaného nařízení bylo umožnit bezproblémové legální obchodování s léky a léčivými přípravky v rámci volného pohybu tohoto zboží mezi jednotlivými státy Evropské unie. Podle nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekurech drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, jsou zmíněné léčivé přípravky obsahující efedrin a pseudoefedrin v něm bez dalšího výslovně uvedeny jako prekursor drog. Ovšem smyslem jejich výslovného uvedení v nařízení Rady (ES) č. 111/2005, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1259/2013, bylo jen posílení kontroly obchodování s nimi mezi Evropskou unií a třetími státy z důvodu zjištěného zneužívání léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin pro nedovolenou výrobu drog mimo Evropskou unii jako náhražky mezinárodně kontrolovaného efedrinu a pseudoefedrinu. Rozdílnost režimu těchto nařízení se vztahuje pouze k obchodování s léčivými přípravky, a nemá tak žádný význam pro posuzování trestní odpovědnosti za neoprávněné nakládání s nimi (viz usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. [C-497/16](#), bod 33.). Léčivé přípravky bez ohledu na jejich původ (zda pochází ze států Evropské unie či z třetích států) nelze pokládat za prekursor. Obdobně se k posuzování této otázky vyjádřil Soudní dvůr Evropské unie i v rozsudku ze dne 5. 2. 2015, sp. zn. [C-627/13](#) a [C-2/14](#).

K právním větám pod bodem II.

71. Jak již bylo výše rozvedeno, další stěžejní částí stanoviska je posouzení trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nakládání s nimi, a to z hlediska v úvahu přicházejících trestných činů, zejména trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku a trestného činu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy podle § 286 tr. zákoníku. Toto zadání bylo iniciováno návrhem již výše citovaných právních vět vycházejících z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#), které měly být odklonem od dosavadní rozhodovací praxe v této oblasti. V posuzované věci měl obviněný ve svém držení v originálních neporušených obalech celkem 120 kusů tablet přípravku Nurofen Stopgrip, obsahujících účinnou látku pseudoefedrin hydrochlorid, které nesl pro svého známého, přičemž byl minimálně srozuměn s tím, že z tohoto léčiva lze vyrobit drogu pervitin. Nejvyšší soud výše označeným usnesením zrušil rozhodnutí odvolacího soudu, kterým byl obviněný pravomocně uznán vinným zvláště závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, a odvolacímu soudu přikázal, aby

věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, a to se závazným právním názorem, že věc bude třeba kvalifikovat jako trestný čin výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku.

72. Z citovaného rozhodnutí senátu č. 11 trestního kolegia vyplývá, že Nejvyšší soud správně dospěl k závěru, že léčivé přípravky, byť obsahující efedrin (pseudoefedrin), nelze pokládat za prekursor, a tudíž se v tomto směru důvodně odchýlil od právního názoru publikovaného v rozhodnutí pod [č. 50/2012 Sb. rozh. tr. Senát č. 11](#) však poté tento právní názor nesprávně korigoval v usnesení ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. [11 Tdo 461/2017](#), s tím, že za určitých okolností (např. po vynětí tablet takových léků z originálních obalů, po odstranění příbalových letáků) lze tyto léčivé přípravky považovat za prekursor. Léčivé přípravky jako takové ani v těchto případech nejsou prekursorem. Je tedy nerozhodné, zda léčivé přípravky obsahující efedrin (pseudoefedrin) se nachází v neporušených baleních, nebo jsou tablety léků tzv. vyloupany z originálních balení, jsou bez příbalových letáků apod. Léčivé přípravky jako takové tedy nejsou prekursorem, i když mají být použity k neoprávněné výrobě OPL, prekursorem je však efedrin nebo pseudoefedrin v nich obsažený, který je uveden v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013 (viz výše bod 53. tohoto stanoviska).

73. K této problematice lze uvést, že již výše uvedené mimotrestní právní předpisy (jednak přímo použitelné předpisy Evropské unie, jednak zákon o návykových látkách, zákon o prekursorech drog a zákon o léčivech) podrobně stanoví pravidla pro zacházení s danými látkami, stejně jako to, kdo, za jakých okolností a podmínek a kdy je oprávněn je vyrábět a nakládat s nimi. Tím je také vymezeno, co je možno považovat za legální držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a legální nakládání s nimi.

74. Jestliže určitá osoba nakládá s léčivým přípravkem obsahujícím efedrin nebo pseudoefedrin tak, že jej použije nikoliv k léčebným účelům, ale zneužije jej k získání (extrahování) v něm obsaženého efedrinu nebo pseudoefedrinu jako prekursoru, popřípadě poté použije tento prekursor k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek (tedy k výrobě metamfetaminu - pervitinu), pak její jednání může za splnění dalších podmínek naplnit zákonné znaky skutkové podstaty dokonání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku, jeho pokusu podle § 21 tr. zákoníku, anebo přípravy podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku k tomuto trestnému činu podle § 283 odst. 2 až 4 tr. zákoníku. Pokud pachatel opatří tyto léky pro jiného s tím, že budou použity již k získání prekursoru (efedrinu nebo pseudoefedrinu z nich) a poté ke konkrétní nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky (např. pervitinu), pak takové jednání lze posoudit jako účastenství ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k individuálně určenému trestnému činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku. Stejně závěry platí i ve vztahu k neoprávněnému dovozu, vývozu a průvozu léčivých přípravků obsahujících efedrin nebo pseudoefedrin za účelem jejich použití k získání prekursoru z nich a ke konkrétní nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek.

75. Okolnost, zda nakládání pachatele s léčivými přípravky s obsahem efedrinu (pseudoefedrinu) skutečně již směřovalo k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek (v praxi jde především o výrobu pervitinu) podle § 283 tr. zákoníku, musí být předmětem dokazování. Závěr o takovém zneužití léků lze dovozovat např. z jejich množství, způsobu nabytí, jejich stavu apod. Orgány činné v trestním řízení musí podle okolností případu pečlivě zvažovat, zda úmysl pachatele (v podobě alespoň nepřímého úmyslu) zahrnoval neoprávněné nakládání s léčivými přípravky za účelem získání prekursoru (efedrinu, resp. pseudoefedrinu) a poté výroby omamné nebo psychotropní látky (např. pervitinu). Stejně jako u hlavního pachatele je třeba tuto okolnost zjišťovat též v případě účastenství (ve formě pomoci) na tomto trestném činu, zvláště pak, dojde-li k opakovaným prodejmům léčivých přípravků, než se dostanou do dispozice výrobce OPL. U každého z těchto „překupníků“

(prodejců, poskytovatelů) se bude nutno zabývat jejich vědomím o tom, k jakým účelům mají být léčivé přípravky použity, a přinejmenším srozuměním, že dojde k jejich zneužití nedovolenou výrobou OPL. Pokud výsledky provedeného dokazování neumožní učinit takový závěr, pak podpůrně přichází v úvahu posouzení uvedeného jednání jako trestného činu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku. Léčivé přípravky obsahující efedrin (pseudoefedrin), jsou-li určeny k nedovolené výrobě OPL, lze totiž pokládat za „jiný předmět“ ve smyslu § 286 tr. zákoníku (viz právní větu pod bodem III. tohoto stanoviska).

K právní větě pod bodem III.

76. Kromě samostatné kategorie „prekursor“ se ustanovení § 286 odst. 1 tr. zákoníku vztahuje též na „jiný předmět“. Tedy jde o jiný předmět způsobilý a určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, než jakým je prekursor. Jde o předměty, které jsou zpravidla běžně dostupné a lze si je bez dalšího volně opatřit. V aplikační praxi to jsou různé pomůcky či nástroje – např. chemikálie, laboratorní zařízení, různé skleněné nádoby, misky, kompletní vybavení tzv. varen pervitinu apod. Pod tento pojem lze zahrnout i léčivé přípravky obsahující prekursor. Závěr, že léčivé přípravky lze pokládat za „jiný předmět“ ve smyslu § 286 odst. 1 tr. zákoníku, vyplývá též z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. [11 Tdo 344/2017](#). Podle názoru Nejvyššího soudu vysloveného v tomto usnesení nedovolené nakládání s léčivým přípravkem obsahujícím prekursor může naplňovat skutkovou podstatu trestného činu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku, neboť „jiným předmětem určeným k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku ...“ může být i léčivý přípravek obsahující prekursor. V takovém případě musí být zjištěno, že pachatel přechovával (opatřil) léčivý přípravek nikoliv k léčebným účelům, ale pro jeho budoucí (zatím nekonkretizované) zneužití k výrobě omamné nebo psychotropní látky.

77. Ustanovení § 286 tr. zákoníku poskytuje trestněprávní ochranu proti možnému ohrožení vyplývajícimu z nekontrolovaného nakládání s látkami v něm uvedenými. Sankcionuje výrobu, opatření a přechovávání prekursorů a jiných předmětů určených k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, přípravků obsahujících omamnou nebo psychotropní látku nebo jedu. Jsou to tedy předměty nejen způsobilé k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, ale také pachatelem k takové výrobě určené. Z hlediska subjektivní stránky se vyžaduje, aby pachatel věděl, že předmět, s nímž takto nakládá, je prekursorem či „jiným předmětem“ obecně způsobilým k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, a byl s tímto určením (ve smyslu budoucího použití) minimálně srozuměn.

78. Důležitý je také vzájemný vztah ustanovení § 283 tr. zákoníku a § 286 tr. zákoníku, přičemž jak vyplývá z aplikační praxe (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. [11 Tdo 990/2020](#)), tak z odborné literatury (viz např. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2898), trestný čin podle § 286 tr. zákoníku je subsidiární k trestnému činu podle § 283 tr. zákoníku, a proto je vyloučen jejich jednočinný souběh. Trestný čin podle § 286 tr. zákoníku má svou povahou velmi blízko k přípravě trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 20 odst. 1 a § 283 tr. zákoníku, neboť spočívá v opatřování (v širším smyslu zahrnujícím i vyrobení) předmětů (prekursorů a jiných předmětů) určených k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu. Rozdíl mezi trestným činem výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 tr. zákoníku a přípravou k trestnému činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 20 odst. 1 a § 283 odst. 2 až 4 tr. zákoníku spočívá v tom, že příprava musí vždy směřovat k individuálně určenému trestnému činu, zatímco podle § 286 tr. zákoníku je trestný pachatel, který vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který

obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, přičemž však jde o předmět, který je pouze obecně určen k takové nedovolené výrobě, bez vztahu ke konkrétnímu, individuálně určenému trestnému činu. Ustanovení § 286 tr. zákoníku se uplatní také v případech, pokud jednání pachatele nelze posoudit jako přípravu k trestnému činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku.